

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Mesečna priloga: „SLOVENSKI TEHNIK“.

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K —, na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina za redno izdajanje „Edinosti“ stane: celoletno K 5 20, pol leta 2-60. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Tiskarna tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilnični račun št. 841-652. Telefon šte. 1157.

IZHAJA VSAKI DAN
tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj
Posamične številke se prodajajo po 3 avč., (6 stotink) v mnogih tabakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Kranju, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
CENE OGLOSOV se računajo po vrstah (široke 73 mm, visoke 24 mm); za trgovinske in obrtne oglašje po 20 stotink; za osmrtnice, zahvale, poslanice, oglašje denarnih zavodov po 50 stot. Za oglašje v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglašji po 3 stot. beseda, najmanj pa 10 stot. — Oglašje sprejema „Inseratni oddelek uprave Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi Edinosti.

BRZOJAVNE VESTI.

Avstrijski ministri na Dunaju.
BUDIMPEŠTA 1. Ministerski predsednik baron Beck, finančni minister dr. Korytowski, železniški minister dr. Derschatta, sekcijski načelniki Spitzmüller, Gruber in Bernatzky, ministerjalni svetniki Wimmer in Jonas in ministerjalni tajnik grof Attems so dospeli semkaj ob 1. uri in trideset popoldne.

Pasivna rezistencija železničarjev.
DUNAJ 1. Neka korespondenca poroča, da so včeraj uslužbenci družbe državne železnice in severno-zapadne železnice sklenili pasivno rezistenco, ki je pričela o polnoči. Brzovlaki obeh železnic prihajajo že s precejšnjo zamudo. Doselej je okoli 70.000 železničarjev v pasivni rezistenci.

Južna železnica.
DUNAJ 1. Pogajanja Južne železnice z osebjem radi ureditve plač so popolnoma uspela. Obrat se vrši popolnoma normalno.

Vojvoda Connaught.
DUNAJ 1. Vojvoda Artur Connaught je sinoči odpotoval.

Reški župan.
REKA 1. Cesar je potrdil izvolitev reškega župana dr. A. Vio.

Potrjeni Statuti.
DUNAJ 1. Minister za notranje stvari je potrdil spremembo statuta, ki jih je sklenila skupščina delničarjev parobrodne družbe „Avstrijski Lloyd“ v Trstu, ki se je vršila dne 30. decembra 1906.

Nagodbena pogajanja.
BUDIMPEŠTA 1. Danes popoldne so se v ogrskem ministerskem predsedstvu zopet pričela nagodbena pogajanja. Jutri zjutraj se bo posvetovanje nadaljevalo.

Ruski glasovi o sestanku Izvolkega in Aehrenthala.

PETROGRAD 1. Del časnikov obširno tolmači točko z mirzestškega programa. „Slovo“, „Novoje Vremja“ in več drugih listov izraža nado, da nota pripomore v to, da se napravi konec krvoločnostim band, izlasti grških, ter hvalijo postopanje ruske in avstro-ogrške diplomacije.

Glasovi o izjavi avstro-ogrške in ruske vlade v Atenah.

ATENE 1. Vsi listi so priobčili besedilo včerajšnje izjave avstro-ogrške in ruske vlade ter izražajo svoje zadovoljstvo, da so opomini velesil glede Macedonije naslovljeni na vse balkanske države. Načrtujejo se, da se vsled tega pomirijo tekmujoči narodi, ki se vsi odkritosrčno in lojalno pokore politiki velesil.

Pozar.
PARIZ 1. V Clermont-Jerrandu je požar uničil tovarne in remize električne polične železnice. Škoda je velika.

Ladiji trčili skupaj.
PROVINCETOWN 1. (Massachusetts) Križar „De Moine“ je za časa nevihte trčil skupaj s transportnim parnikom „Glacier“. En častnik je bil mrtev, mnogo mornarjev je s krova popadalo v morje.

Romunska narodna banka.
BUKAREŠTA 1. Narodna banka poviša z 2. oktobrom diskont in obrestno mero za javne vrednostne papirje na 7%.

Maroko.
PARIZ 1. „Matin“ poroča, da so vse v Maroku zastopane vlade privolile, da se izda odredbe glede vojne kontrabande ob morski obali. Ugovarjala je le Španska in ni hotela v to privoliti.

PARIZ 1. „Matin“ poroča iz Rabata: Sultan je v sprejel francoskega konzula ter se je kazal nasproti njemu zelo ljubeznjiv in koncilijanten. Izjavil je, da je pripravljen ugoditi zahtevam Francije.

PODLISTEK.

Roža in nagelj.

(Spisal N.)

Zagrmelo je votlo nad njim in prebudil se je kakor iz sna. Tanek piš se je podil skozi drevje in tema je že bila. Prekrižan blisk je razsvetlil za hip okolico, nato pa se je bobnenje izgubljalo v daljavi. „Prav ti je“, je siknil. „Posegel si po bujnišči roži, a zavrgel ponižen nagelj... ah, pri Sovranovih je še luč... tam dela Anica, trudi se, muči, revica; ohranila je značaj preprostega dekleta, a jaz ga nisem mogel, norec, prav mi je. Tu je krepki življenj narodev, tam ga ni; le razposajena veselost in puhlost je, drugega nič. V besedah laž, za lepoto umazanost, zdi se mi, pod vsako divno cvetko tiči strupena kača...“ in zopet je hreščče udarilo nekje, nato pa zabobnelo mogočno ter se izgubljalo pretrgano po nebeškem evodu... Prišel je v vas. Tam pod oknom, kjer

PARIZ 1. O avdijenci francoskega konzula Leriche pri sultanu Abdul Azizu poročajo, da je sultan izrazil svoje zadovoljstvo o predstojem prihodu poslanika Regnaulta ter je istočasno obljubil, da stori vse možno, da se francoskim zahtevam ugoditi.

CASABLANKA 1. (Agence Havas) Poročevalna služba potrjuje, da se je pred Satom pojavila znatna mehala. Zdi se, da ne namestila marširati proti Casablanki. Ni dvomiti o namenih Mulej Hafida. — Poslanik Regnault je sultana obvestil, da se poda v Rabat, čim bo zamogel na pot. Z ozirom na neugodna poročila o zdravstvenih razmerah v Oranu sta francoski konzul in magzen izdala potrebne zdravstvene odredbe. — Neprestano se urojenici vračajo v mesto. Semenj je prilično še slabo obiskovan.

Vipavska železnica.

x Po velikem naporu in še večjem trudu leta 1897 se je posrečilo tedanjima goriskima državnima poslancema pripraviti vlado do tega, da je postavila v državni proračun gradnjo železnice po vipavski dolini in se je na podlagi § 11. dopustilne listine od dne 26. oktobra 1897. leta, drž. zak. št. 254, podelila državnemu poslancu Alfredu grofu Coroniniju v družbi z dr. Gregorčičem, Matevžem Saunigom v Biljah, Filipom Terpinom v Sv. Križu in Angelom Casagrande v Ajdovščini pravica za gradnjo in obrat lokomotivne železnice z goriske postaje železniške proge Nabrežina-Kormin c. kr. priv. južno-železnične družbe skozi Bilje in Ustje v Ajdovščino, katero je napraviti kakor pravilnotirno, gledé na njeno smer in vzdigovanje kakor glavno železnico druge vrste. Na to se je osnovalo delniško društvo, ki je vstopilo v vse imenovanim koncesionarjem te železnice pristojne pravice in naložene zavestnosti.

Društvo ima svoj sedež na Dunaju, preloži se pa takrat v Gorico, kadar se vsled čistega donosa železnice skozi pet zaporednih let nikakor ni zahtevalo določenega državnega poročila za čisti donos.

Društvena glavnica se je določila z zneskom K 300.000 ter obstoji iz 1500 na imetnika glasečih se delnic po K 200. Za gradbene stroške najelo je društvo prednostno posojilo K 3.032.000, katero je vrnilo v 76. letih od dneva, ko se je izdalo dopustilo za železnico. V zavarovanje 4% obrestovanja z razdolžnim zneskom tega posojila daje država za čas, ko se je odprl obrat pa do preteka 76. leta dopustilne dobe, poročstvo za letni čisti donos v najvišjem znesku K 129.000, in sicer tako, da, ko bi letni čisti donos ne dosegel garantiranega zneska, doplača nedostatek državna uprava.

Delniško glavnico so vplačali: Dežela K 200.000 in K 100.000 občine v vipavski dolini ter nekateri zasebniki. Ker se je prvotni načrt proge spremenil, vrnilo so se svote, katere so bile vplačale občine Standrež, Bilje in Renče, opekarna v Biljah in par drugih oseb.

Občine so si z dovoljenjem deželnega odbora izposodile potrebne zneske pri goriski hranilnici in zastavljalnici, od katerih morajo plačevati obresti, mej tem ko se vročene jim delnice ne obrestujejo, dokler se železniški dohodki ne povišajo tako, da se bo iz teh obrestovalo prednostno posojilo; kar preostane pride še-le na glavnice delnice, kar pa se ne dogodi, dokler se proga ne zveže iz Ajdovščine s kako drugo železnico na Kranjskem.

Bohinjska železnica rabi od Šempetra do Prvačine tir vipavske železnice, a upravni

je živala Anica, se je ustavil. Na oglu je gorela svetilka, kateri je veter vedno grozil, da jo ugasne. Opazno je stopical, da bi ga kdo ne zapazil. Vse tiho. V krčmi je nekdo zaukal. Jablana pod oknom je ob vsakem pišu udarjala z vejami ob šipo, da se je Anica nehote večkrat ozrla proti oknu. Tedaj je pogledal skozi okno ob strani... Sedela je pri šivanju; obraz ji je bil blede, toda krasen. Nehote se mu oglašil vest: „Vrni se, vrni v pravo življenje; lej, tu je sreča doma!“ Toda nedolgo in kot uničevalen demon se mu vrne misel na sramoto, če bi se pokazal po dnevi v vasi. Kaj bi rekla mati županja, hči Fanica in pa gospod župnik, častitljiv starček, ki ga je podpiral v šoli, da bi postal tudi on, gospod? Kaj poročajo ljudje, ko ga ni bilo k pogrebu matere!... „Ne, ne; ne morem!“ V možganih mu je bil kipele. In odšel je, tekkel je v temno noč, v nevihto. Na vasi nekje je zalajal pes. Luč na voglu je ugasnil močan suneč vetra. Takrat pa so začele padati prve kaplje.

svet zadnje je bil tako moder, da je pozabil skleniti z državno železnico prevažno pogodbo. To ima za posledico, da državna železnica vozi po zasebni brez vsake odškodnine, kar gotovo ni lepo.

O gradbi Vipavske železnice je tedanja vlada zadrževala, da se ta železnica v doglednem času podrži, sedaj se pa ne sliši nič več o tem, akoravno bi bil sedaj, ko teče tudi že Bohinjska železnica, najpripravejši čas. Državi je malenkost, vrniti deželi, občinam in privatnikom po njih vplačano delniško glavnico. Da ni še storila tega, to je, po domače povedano: umazanost.

Sicer pa bise moral za podražavljenje pobriniti predsednik železnice, ki je obenem tudi državni poslanec. Ako se za to odločno postavi, država gotovo ne bo prigovarjala. Prizadete občine naj to zahtevajo od nje, ker nikakor ni pravično, da morajo uboge občine državi tlačniti! Saj je Vipavska železnica, ako ne imenom pa faktično že od pričetka državna. Ganite se torej občine, ki ste prispevale glavnici! Pečeni golobi ne prifrče nobenemu sami na mizo!

Shod „Narodne delavske organizacije“ v Puli.

Po burni aklamaciji, ki je sledila dr. Mandičevemu govoru, prošil je za besedo podpredsednik „N. D. O.“ tov. Jaklič, ki je, pozdravivši v imenu tržaških bratov nove tovariše, povdaril krasno dosedanje vspehe N. D. O. v Trstu, ki šteje skoraj 3000 članov. To dejstvo dokazuje, da je bila N. D. O. potrebna. Da se pa N. D. O. socialisti bojé, to izvirja iz sedanjih izletov jugoslovanskih socialistov v Pulo, za katero se sicer do sedaj niso brigali. No, doživeli so zasluženo fiasko.

Tov. Sukser iz Pule je povedal, kako puljsko delavstvo stremi po organizaciji, radi česar z veseljem pozdravlja današnji shod.

Tov. Škerlj, omenivši nedavne nedostojne socialistične demonstracije v Trstu, je trdil, da so ravno te demonstracije prispele nemalo k občudovanju vrednemu vzrastu N. D. O. Drastično, — kakor vedno — je ožigal govornik dozdevni internacionalizem socialistov in je označil njihov ekonomično delovanje kakor enostransko. Temu se N. D. O. hoče izogniti. Ona se bo borila tudi proti neznosni konkurenciji, ki jo delajo laški podaniki našim domačim delavcem. Domače delo domačinom — je dejal govornik — in še le, ako primanjkuje teh, naj pride tujec na vrsto.

Državni poslanec dr. Rybář, pozdravljon od množice z navdušenimi živijo klici, je spregovoril nato: „Morda bo mogel kdo vprašati, zakaj da jaz doktor in odvetnik skrbim za delavsko organizacijo in se s tem nekako vmešavam v posle delavcev. In zares je bilo čitati v raznih novinah, da so N. D. O. napravili odvetniki bogve v kake svrhe. Vi ste pa slišali, da so delavci sami zahtevali, da se osnuje organizacija, ki je povabila mene in druge naj jej pomagamo s svojim nasvetom. A ravno socialisti, ki imajo v svojih vodstvih polno odvetnikov in drugih intelektualcev, ne bi smeli na dan s takimi predbacivanji. Kar se mene samega tiče, ni moje sodelovanje pri N. D. O. le moja pravica, ampak tudi moja dolžnost. Jaz sem bil izvoljen v okraju, kjer večino prebivalstva tvorijo delavci, in naših volilcev v tem okraju je bilo nad 4000, več nego je imel glasov kak socialističen poslanec v mestu. Jaz trdim torej z večjo pravico nego oni, da sem delavski poslanec. — Še nekaj o razlogih, zakaj je došlo do N. D. O. — Socialisti imajo v Trstu in v Puli svoje organizacije,

II.
Pred letom je bilo drugače. Takrat je Prednikov France študiral na Dunaju. Pri kupljiv mladenič je dobil službo domačega učitelja v bogati hiši. Spominjal se je rad matere in Anice. Ko mu pa je nekega večera dala lepa domača hčerka krasno rožo, tedaj ni bil več tisti France. Omamile so ga njene čudovite oči. „Samo za vas sem jo hranila“ je rekla Marija Eleonora — in on ji je vrjel. Nato je razposajeno stekla, kot nežnokrilni angelj, h klavirju in igrala; on pa je bil srečen... do tistega večera, ko je šla z Waltherjem mimo njega. Prezirala ga je odslej.

V gostilni „Pri deteljici“ so sedeli pozno po noči trije prijatelji Prednikov. Star natkar se je nestrpno oziral na uro in zdehal. Pogovarjali so se ravno o Francetu in Eleonori, ki se je tako neumljeno igrala nekaj časa z njim, ko vstopi France. Bled mu je bil obraz.

„Ho, ho, France“ vpil je Rikard, tisti, ki s svojimi tridesetimi leti srečno še ni bil

katere so pod komandom italijanskih socialističnih prvakov in agitatorjev. Mi smo začetkoma, da-si so delavci zahtevali, naj se ustanovi narodno organizacijo, to odsvetovali, češ, da proti kapitalu treba skupno nastopati. A nado, da bodo socialisti v skupnem boju spoštovali naš narod, nas je kruto varala. Izkoristili so našega človeka, da so vzpizirali veleitalijanske demonstracije in da so njegov glas izrabljali za italijanske kandidate. V tem obziru je posebno Pula podala nemalo dokazov, ko so šli socialisti v boj za zastopnika kapitalistične stranke — laških „signorov“ proti demokratu-Hrvat. Svojo ljubezen do Slovencev so pokazali socialisti tudi v tržaškem šolskem vprašanju in za časa zadnjega zasedanja tržaškega deželnege zbora, ko se je šlo za volilno reformo. Isto stališče pa zavzemajo sedaj glede volilne reforme za istrski deželni zbor. Plakati po puljskih ulicah so povedali, da socialisti že sedaj protestirajo proti „pretiranim zahtevam“ slovenske manjšine, ki bi utegnile prepečiti reformo, dočim oni sami glede puljskega mandata napovedajo boj na nož!

Slovenski delavci, katerim so socialistični poslanci doma vse obetali, a dočim so na Dunaju spletke kovali proti njihovim narodnim interesom, nočejo biti več sužnji in zato so ustanovili svojo organizacijo. Pozivljam tudi Vas, da se vpišete v organizacijo vsi, ker le v skupnosti je moč. Narodna delavska organizacija v Puli naj krepko vzraste in cvetete! V to Bog pomози i sreča junaka!

Ko se je poleg aplavz, ki je sledil govoru dr. Rybářa, vstal je g. Lacko Križ, puljski ljudski tribun, in držal govor, zabeljen z dovtipom in perečim humorjem, kakor le zna g. Lacko Križ. Povedal je mnogo zanimivih epizod o internacionalizmu puljske socialne demokracije, n. pr. o rekurzu proti volitvi dr. Rizzijske, rekurzu, ki ni bil nikoli poslan na Dunaj, ampak je ležal pozabljen (!) v predalu mize. Ko pa se je bivši sodrug Dorčić pritožil radi tega, so ga izbacili iz stranke. Jako zanimive stvari je povedal g. Križ tudi iz nedavne volitve za bolniško blagajno.

Na predlog tov. Medića je bila enoglasno sprejeta lista članov pripravljalnega odbora.

V dodatek k dnevnemu redu je predlagal g. L. Križ sledečo resolucijo, ki je bila sprejeta enoglasno:

„Delavci slovanske narodnosti združeni na javnem shodu dne 29. septembra t. l. v Puli v Narodnem Domu, zahtevajo od svojih zastopnikov v deželnem zboru istrskem, da porabijo vse sile v to, da se uvede splošna, tajna in direktna volilna pravica, in ako to ne bi bilo mogoče, naj se volilna pravica kar največ mogoče razširi.

S končnim pozdravom s strani dr. Mandića je bil zaključen ta prelepi shod.

Velika animiranost je vladala še ves dan v Narodnem Domu in v njegovi bližini. Ko so se pa tržaški gostje zvečer težkim scem poslovi od svojih najnovejših tovarišev, je zbrana množica na peronu postaje priredila odhajajočim prisrčno ovacijo.

Deželni zbor istrski.

Včeraj je imel ta deželni zbor svojo 6. sejo. Navzočih je bilo edemindvajset poslanec. Vladnega zastopnika ni bilo. Predloženi sta bili dve interpelaciji. Poslanec Stangher in tovariši so interpelirali vlado, zakaj ni odobrila stavbenega reda za Opatijo, posl. Beninati in tovariši pa ministra za trgovino glede telefonske zveze med Trstom in Istro. Predlogi so bili prečitani trije: poslanca Benna-tija, da se za enkrat uredi vprašanje učite-

dovršil študij, „če hodi lisjak v golobnjak, se ga počaka; ho, France, ne bodi šema!“ Govorilo je vino iz njega.

Nato ni bilo Prednika več sem. Par tednov pozneje so zopet sedeli v isti krčmi. Hrupno se odpro vrata in Vladimir, najboljši prijatelj Francetov, vstopi.

„Zapri lo ga“ izpregovori zasopljeno.

„Koga?“ zavpije Rikard divje.

„I no, Prednika. Poslušal je menda tvoj svet.“

Vsi so se spogledali.

„Udaril, praviš, da ga je?“ vpije Rikard. „Prav je storil; ali ga je, tistega dolgokrakega barona, ali ga je dobro? ho, ho!“ „Kopriva ne pozebe“ je nadaljeval Vladimir. „V kratkem okleva in nato se bo obhajala zaroka z Eleonoro; udaril ga je, ker ga je imenoval kmetskega psa, ko sta se nekoč sporekla.“

„Ubogi France!“

„Bog ga živi, Prednika, na njegovo zdravje! Prokleti Walther!“ vpil je Rikard beaneč, že dosti pijan. (Konec prih.)

ljšča v Kopru, posl. dra. Matka Trinajstića, s katerim pozivljajo vladu, da se zavzame za razna vstavljena vprašanja v Opatiji, in poslanca Bellia, da se na namestništvu ustvari uradniško mesto za prevajanje. Dotični uradnik naj bi zastopal vladu v deželni zboru.

Poročilo dež. odbora, ki predlaga delno spremembo pravilnika za deželne uradnike, vežbenike in pomožno osebje, se je izročilo finančnemu odseku.

Zakonski načrt, tičeči se olajšav gradnje novih stavb s pomočjo popolnega ali delnega odpušta dotičnih doklad, se je izročil politično-ekonomskemu odseku.

V imenu agrarnega odseka je poročal posl. Davanzo o predlogu posl. Spinčića glede reje koz. Tu je bil vsprejet predlog, ki nalaga deželni odboru, naj stori primerne korake na namestništvu, da ta oblast naloži političnim oblastim, da bodo bolj popustljive na izdajanju dovoljenj za gojenje koz v onih krajih, kjer je absolutno dokazano, da se ne dela nikake škode poljskim in gozdnim nasa, dom. Držati se je načela, da bo število koz, ki jih sme držati posamezna družina, večje od sedanjega števila, ali ne večje od treh glav za družino.

Poročilo o delovanju dež. agrarnega sveta se je vzelo na znanje. Poslanec dr. M. Trinajstić je podvrgel ostri kritiki delovanje agrarnega sveta, utemeljuje svojo kritiko stvarnim razlaganjem. Pod dež. glavarjem Campitellijem niso naši poslanci mogli sodelovati na razpravah agrarnega sveta, ali tudi pod Rizziem se prezirata hrvatski narod in njegov jezik. Tajnik dež. agrarnega sveta obiskuje samo italijanske dele dežele in ne pozna ne naših krajev, ne našega jezika. Deželni agrarni svet misli izdajati gospodarski list, a to zopet same v italijanskem jeziku. Iz teh razlogov bodo hrvatski in slovenski poslanci glasovali proti poročilu. Večina je seveda vzela poročilo na znanje.

Na dnevnem redu je bilo potem poročilo deželnega odbora o proračunu zaklada za pogojzdovanje istrskega Krasa za leto 1908.

Deželni odbor je predlagal nastopni točki: 1) Da se vsprejme na znanje proračun zaklada za pogojzdovanje krasa mejne grofije Istrske za leto 1908 in to s skupnim stroškom 62.700 kron. 2) Pod pogojem, da se to delovanje razširi na vso pokrajino in da ne bo vladni prinos nižji od 40.000 kron, da se za leto 1908 doprinese za pogojzdovanje K 20.000, ki se imajo uvrstiti v proračun deželnega zaklada za pogojzdovanje. Oba predloga sta bila vsprejeta. Na to je bil v drugem in tretjem čitanju vsprejet zakonski načrt, s katerim se spremene §§ 8, 9, 10 in 11 deželnega zakona od 27. decembra 1903 o deželni dokladi na pivo.

Prihodnja seja v sredo 2. t. m. Na dnevnem redu bo med drugim čitanje vladnega načrta o zaščiti ptic koristnih gospodarstvu; prvo čitanje načrta o ureditvi pravnih odnošajev učiteljstva.

Dogodki na Hrvatskem.

Akcija hrvatskih socializmov.

Hrvatski socialisti priredijo prihodnjo nedeljo 6. t. m. po vsej Hrvatski in Slavoniji okoli 150 shodov splošni volilni pravici v prilog.

Dogodki na Ogrskem.

Stranka neodvisnosti in kvota.

Kakor javljajo iz Budimpešte, se v ta mošnjih političnih krogih odločno potrjuje, da stranka neodvisnosti ne pripisuje vprašanju povišanja kvote več onega pomena, kakor prej, in da bi primerno povišanje ogrske kvote ne zadelo več na nepremostljive ovire.

Prestolonaslednik in Ogrska.

Neki budimpeštanski list javlja, da je prestolonaslednik Fran Ferdinand povodom zadnje ardivjence grofa Andrássy-ja rekel istemu: Ogrska je tako močna politična narodnost, da ni nikakor navezana na papirnate ustavne garancije. V vojaškem vprašanju vstraja on trdno kakor prej pri jedinstvu vojske, ter ne ukrene — ko stopi na prestol — nikakih sprememb na dosednji organizaciji vojske.

Kar se tiče volilne reforme, ni tako optimističnega mnenja, ker se tudi v Avstriji niso izpolnile one velike nade, ki se jih je stavljalo v volilno reformo. Prestolonaslednik si ne more misliti Ogrske drugače, nego samo kakor jedinstveno narodno državo, a se prav radi tega boji, da prinese volilna reforma na Ogrskem ednako narodno borbo, ki besni že nekoliko desetletij v Avstriji.

Dotični list pravi, da je treba vsprejeti to z rezervo. Tudi mi pravimo tako. Ta zaključna pripomba madjarskega lista ima menda od vsega, kar je napisal, realne podlage. Vse, kar se je čulo dolejš o mišljenju prestolonaslednika, je v kričečem nesoglasju s tem, kar piše in trdi budimpeštanski list. Nam se vidi prestolonaslednik veliko prepačen in moder mož, da bi se hotel tako eksponirati za madjarsko jedinstveno državo. Če kdo, ve tudi on, da večina prebivalstva v državi Ogrski ni madjarske narodnosti.

Razpor v ogrski koaliciji.

V budimpeštanskih političnih krogih se razširja nastopno senzacionalno poročilo: Trgovinski minister Košut je v krogu svojih intimnih prijateljev zavzel energično stališče nasproti akciji Ludovika Hollosa in grofa Teodorja Bathyanja za ustanovitev samostojne ogrske notne banke. Tudi naučni minister Apponyi se je izjavil solidarnim s Košutom. Trgovinski minister je odločil staviti kabi-

netno in strankino vprašanje. On je baje mnenja, da v slučaju razcepljenja stranke neodvisnosti, ki šteje 170 poslancev, izstopi iz stranke k večjemu 20—30 poslancev, ki so se posl. Ludoviku Hollo sčasno besedo obvezali, da bodo glasovali za ogrsko notno banko. S tem je pa tudi zagotovljena večina za nagodbo v državni zbornici.

Dogodki na Ruskem.

Vojno stanje.

Iz Petrograda javljajo, da je rok pojačenega varstva v Hersonu v Kazanskem okraju in v sosednjih velikih vaseh ter v Uralsku podaljšan na eno leto. V okraju Sakatali (gubernija Tiflis) je bilo proglašeno vojno stanje.

Drobne politične vesti.

Deželni zbori bodo zaključeni dne 8. oktobra, ker se dne 10. t. m. snide državni zbor.

Statistika jezuitskega reda podaja vrlo zanimive podatke. Po tej statistiki je v petero asistencijah v Italiji 1922 Jezuitov, na Angleškem 2754, na Francoskem 3087, na Španskem 3414, v Nemčiji 4336 Jezuitov. Pri tem treba pomisliti, da asistencije angleško obsega ne le Anglijo, ampak tudi vse kolonije, asistenco špansko vsa Južna Amerika, dočim obsegajo asistenco nemško Nemčija, Avstro-Ogrska, Belgija in Holandska. Na Avstro-Ogrsko odpada 900 Jezuitov.

Guerilska vojna v Koreji. Glasom vesti, prihajajočih iz Vladivostoka in Tokija, vlada po vsej Koreji prava ušaja. Ustaške čete po 800 oboroženih ljudi operirajo po vsej deželi, ubijajo japonske častnike in redarje ter razdirajo železnice in brzojave. Najslabše se godi onim Korejcem, ki so pristali Japoncev. Takemu ne le, da oplenijo hišo, ki jo potem zapalijo, ampak tudi njega in vso rodbino na najgroznejši način mučijo in ubijajo. Japonska vojska, poslana, da razkropi korejske čete, vrača se večkrat praznih rok, ker zbeže Korejci pred njimi v gore. Japonski general Hazagavi je izdal nalog, da se vsakemu Korejcu, ki je šel med ustaše, zažge hiša. Na ta način so japonski vojaki zažgali že več korejskih vasi. Na dveh mestih došlo je pa do hudega spopada z vojsko. Neki japonski oddelek, ki je bil poslan proti ustašem blizu mesta Nondo, so Korejci zmamili v zasedo, ga obkrožili ter pričeli nanj streljati s puškami. Drugi japonski oddelek, ki je bil poslan na pomoč, zadela je grozna osoda. Korejci so japonske vojake ubili vse do zadnjega ter njih trupla grozno razmrcvarili. V neki drugi vasi je prišlo tudi do spopada, v katerem je palo nad tisoč korejskih ustašev. Nedavno temu so prišla iz Japonske pojačanja. Markiz Ito je pričel povsem resno vojaško zasedati Korejo. „Novoje Vremja“ piše da ni več nikake tajne, da je Koreja že danes japonska gubernija.

Dnevne vesti.

Na cenjene naročnike „Edinosti“.

Prosimo vljudno, da bi gg. naročniki abonement pravočasno obnovili, da ne bo nikakega presledka v dostavljanju lista.

Cenjeni naročniki, ki so zastali z naročnino, naj blagovole poravnati zaostanek nemudoma, ker bi bili drugače — žal — primorani, ustaviti jim list.

Ker otvarja »Edinost« s pričujočim mesecem novo četrtrletje, vabimo vljudno na naročbo in opozarjamo pri tem na ugodnost aboniranja na nedeljsko izdanje »Edinosti«, ki stane celoletno samo K 5.20.

Uprava „Edinosti“.

Umrl je včeraj v tržaški bolnišnici obče znani rodoljub Anton Sosič po domače Matuc z Opčin. Pokojnik je bil tip pravega poštenega okolčana. Bil je vedno vesele naravi in do zadnjega zvest napreden narodnjak. Ko je bil v svoj čas vaški načelnik na Opčinah, bil mu je blagor vaščanov najbolj na srcu. Z drugimi somišljeniki je bil ustanovil čitalnico v izobrazbo svojih soobčanov in je postavil s tem temelj zavednosti slovenske proti sovražniku. Kakor je bil tedaj, takov je ostal do zadnjega vzdihljaja: pošten, neomajen narodnjak.

Mož zapušča sina Antona — kremenitega značaja kakoršen je bil pokojnik — in eno hčer. V tolažbi ob tej britki izgubi naj jima bo zavest, da spremlja njiju očeta do groba spoštovanje vseh, ki so ga poznali! Pokojnemu Antonu bodi zemlja lahka!

„Piccolo“ in naše šolsko vprašanje. „Piccolo“ je bila deputacija italijanskih socializmov na namestništvu — o kateri smo govorili včeraj — v povod, da je obsul italijanske soderge z očitani radi pomanjkanja narodnega čutstva. To nas ne briga dalje in se omejeva na pripombo, da bolj neopravičene obdolžitve si ne moremo misliti. Da sta pa italijanska socialistična poslanca Oliva in Pittoni obetila potrebo govoriti na namestništvu tudi o naši šoli, temu je iskati vzroka povsem drugje, nego pa v pomanjkanju narodnega čutstvanja. Ta vzrok je povsem soroden onemu, ki je italijansko večino deželnega zbora istrskega dovel do tega, da je začela kazati Slovanom nekoliko prijaznejši obraz. Ni ga pa tako najvnege človeka, ki bi verjel, da prijaznost v licu izraza

tudi notranje čutstvovanje. Strah je tu in tam, ki dela dužde.

Toda imamo tudi poravnati svoj račun s „Piccolom“ radi njegovega farizejskega vsklika proti vladu, ki da hoče vzdrževati slovensko šolo, dočim ne vzdržuje v Trstu nijedne italijanske šole! To je res grdo farizejstvo, kajti mi smo uverjeni, da bi oni z indignacijo odbili eventualno ponudbo vlade, da bi ona prevzela v svojo oskrbo kako tržaško italijansko ljudsko šolo. Sicer pa vsprašamo „Piccola“: kdo je kriv, da bo vlada slednjič prisiljena ustanoviti slovensko šolo na državne troške? Mari ne tržaška občina, ki se v svoji zagriženosti trdovratno brani ustanoviti slovensko šolo da-si je potreba take šole eklatantno dokazana?!! Mari naj radi tega, da so signori tako trdovratno sovražni nasproti slovenskim meščanom, da jim brezčutno in brezvestno odrekajo šolo, na ticoče slovenskih otrok ostane brez vsacih sredstev za naobrazbo v šoli, zasnovani na edino pametni in zdravi pedagogični podlagi?!! Hvaležni naj bi bili državi, ako je ona pripravljena vršiti dolžnost, ki bi jo morali vršiti oni — gospodarji na naši občini!! Če vidi „Piccolo“ v tem, da bo država vzdrževala eno šolo za Slovence, veliko krivico, kolika krivica je še le v tem, da morajo isti Slovenci, ki nimajo nikake svoje šole, se svojimi davki in dokladami prispevati k vzdrževanju italijanskih šol v mestu tržaškem!! Taki so pač ti gospodje od „Piccola“: penijo se od jeze, ako kdo drugi da kak novčič za slovensko šolo, prav in v redu pa se jim vidi, da morajo žepi drugih trpeti za njihove italijanske šole. Hinavci! Krivičniki!!!

Simptomatično. Došli so dnevi, ko naši fantje odhajajo v vojake. Cele trume se jih vidi po tržaških ulicah. Včeraj popoldne jih je prišlo pred „Narodni dom“ skupno gotovo nad 100. Zapeli so en slovenski zbor ter odšli mahaje s klobuki ter viharo vsklikaje: Živio Mandić!

Iz sv. Križa smo prejeli: V nedeljski številki „Edinosti“ je napravil dopisnik iz sv. Križa iz mojega prijatelja — srednješolca tako karikaturu, da se sam več ne spozna in da bi dvomil, ako ne bi bil dotičnik edini srednješolac v Križu, ali je dopisnik res menil njega ali ne. Gospod dopisnik! Vi pravite da je socialist, da agitira za to stranko ter da strogo obsoja „Narodno delavsko organizacijo“. Prosim povejte, kdaj in proti komu se je on izjavil, da obstoja N. D. O. iz samih „trebušarjev in odvetnikov“, „ki ne delajo družega, nego derejo ljudi“? Ne veste li, da on kakor dijak, niti ne sme agitirati in napadati nobene stranke?!

Clovek, ki čita Vaš dopis, bi mislil, da živi dotični dijak samo od Vaše miloščine. — Prosim povejte, kdaj je dobil on od križkih „narodnjakov“ le en vinar podpore? Kdaj je dobil podporo od slovenskih dijakov? Kdaj je zahajal brezplačno v dijaško kuhinjo? Zahajal je, a samo 5 mesecev enkrat ali dvakrat na teden in zato je tudi pošteno plačeval mesečno 1.20 K. Pravite, da je bil 4—5 let v konviktu. To ni res! Bil je le eno leto, a pomislite vendar, da konvikt ni ustanova takih „narodnjakov“, kakor ste vi, ampak ustanova pok. škofa Dobrile. Citatelj bi mislil, da ste hoteli pokazati s svojim dopisom, do kake meje more človek lagati. Edine podpore namreč, ki jo je dobil od pravih narodnjakov, niste niti omenili. Koncem zadnjega šolskega leta je dobil 60 K od „Dij. podp. društva“. Oprostite, gosp. dopisnik, mislim, da je to društvo za revne slov. dijake sploh, ker je podpirajo tudi delavci (medtem ko Vi, gosp. dopisnik, morda niti podporni ni niste. Če je s tem grešil, Vam obljubljam, da ne bo nikdar več nadlegoval tega društva s prošnjo ter da v prvem letu, ko dobi službo, tisti denar tudi povrne.

Pravite, da zasramuje prave slovenske narodnjake. To ni res! Prosim povejte, kdo je bolj naroden, ali Vi gosp. dopisnik, ki pri vsem svojem „narodnjaštvu“ in „rodoljubju“ niste prišli še do zdaj na idejo, da bi ustanovili v velikem sv. Križu javno ljudsko knjižnico, ali dotični srednješolac, ki je sprožil to misel in se tudi pošteno trudi zanjo? Zakaj niste vendar podpisali svoje obtožnice? Ali Vas je morda sram očito lagati? Kdo ste? Ste-li morda med tistimi, ki ste nasprotni ustanovi javne ljudske knjižnice, eden tistih, ki nočejo prodajati užgalic družbe sv. Cirila in Metodija, ali eden tistih, ki so dotičnemu srednješolcu nevoščljivi, ker študira vedno z odliko? Žalibog, da imamo take „narodnjake“ v Sv. Križu.

Prijatelj dotičnega dijaka.

Lep uspeh N. D. O. Pred petimi dnevi se je naša N. D. O. zavzela v posebni spomenici za dosedaj najbolj zanemarjeno in od samih socialistov prezirano kategorijo uslužbencev južne železnice, to so proviziorni težaki (subakordanti). Že v nedeljo je bil eden odbornik N. D. O. pozvan na tukajšnji inspektorat, kjer so mu prijavili, da je ravnateljstvo na Dunaju sklenilo ugoditi popolnoma trem od štirih točk spomenice. Zlasti glede plačil je spomenica N. D. O. dosegla v petih dneh več nego vsi dosedanj napori socialne demokracije tekom mnogih let. O podrobnostih spregovorimo, čim dobimo pisмено rešitev v roke.

V imenu omenjene delavske skupine pozdravljamo ta uspeh N. D. O. z največjim zadoščenjem. Ista je pokazala sijajno, kako zna vršiti svoj socialno nalogo.

„Narodna delavska organizacija“ vabi vse državne železničarje, naj se vsi udeležijo važnega zaupnega shoda, ki se bo vršil jutri, v četrtek ob 8. uri zvečer v dvorani „Tržaškega podpornega in bralnega društva“ Via Stadion 19, vstop dovoljen le proti izkazu knjižice, oziroma pristopnega potrdila.

Predavanje, ki jih priredi „Narodna delavska organizacija“ svojim členom počnejo prihodnjo nedeljo. Predmet predavanja in podrobnosti priobčimo v prihodnjih dneh. Istotako priobčimo program predavanja za mesec oktober in november.

Imenovanje. Včerašnjia „Wiener Zeitung“ javlja, da je cesar imenoval kancelarja tržaškega škofijskega Ordinarijata, Karola Meccchia, kanonikom stolnega kapitlja v Trstu. Novi kanonik je rojen v Miljah 2. januarja 1870.

Ženski vežbeniki na tukajšnji okr. sodnji. Mestni časopisi so se začeli zanimati za vprašanje o stanju ženskih vežbenikov na tukajšnji okrajni sodnji za civilne stvari, katero vprašanje smo sprožili mi pred kratkim v neki notici, ker se je pa začelo pretiravati in prikazivati stvari v drugi luči, se je naš poročevalec informiral na kompetentnem mestu in je dobil sledeče informacije: na okrajni sodnji prakticira 5 ženskih vežbenikov kakih 7—8 mesecev. 2 dobivata že od teh več časa dno, dočim morajo druge brez plače prakticirati tako dolgo, dokler se izprazni kako mesto diurnista, kakor je to navadno ne samo pri ženskih, ampak tudi pri moških pisarniških in pravnih vežbenikih. Pred kratkim je tretja vežbenica prišla do plače, in četrta pride prihodnjega meseca do plačila, tako, da bo od 5 vežbenic le ena brezplačno delala, dokler se ne izprazni kako plačano mesto.

Zimski vozni red za 1907/1908. leto.

Zimski vozni red c. kr. avstrijskih državnih železnic, — veljaven od 1. oktobra 1907 naprej — stopi na vseh črtah c. kr. ravnateljstva drž. žel. v Trstu ob polnoči med 30. septembrom in 1. oktobrom 1907 v veljavo.

Ta vozni red ima proti sedaj veljavnemu sledeče premembe:

Proga Jesenice-Trst c. kr. drž. žel.: Brzovlak št. 1, 2, 7 in 8 kakor do sedaj.

Vlak št. 16. (do sedaj odhod iz Trsta c. kr. drž. žel. ob 9.05 zjutraj) bo 20 minut poprej vozil in bo v Gorici drž. žel. nekaj manj časa stal, tako, da bo, kakor je resnično potreba, v Jesenicah še zvezo na vlak 1716 proti Trbižu dosegel.

Vlak št. 17 (do sedaj prihod v Trst c. kr. drž. žel. ob 5.25 zjutraj) bo iz Jesenic 7 min. kasneje odhajal in v Trst c. kr. drž. žel. ob 5.30 zjutraj prihajal.

Vlak št. 18 (do sedaj odhod iz Trsta c. kr. drž. žel. ob 5. uri popoldne) bo 5 min. kasneje odhajal.

Vlak št. 41 (do sedaj odhod iz Jesenic ob 5.10 zjutraj) bo 5 min. kasneje odhajal in bo iz Gorice drž. žel. do Trsta c. kr. drž. žel. podaljšan, kamor bo ob 10. predpoldne prihajal. S tem se je napravila nova jutranja zveza iz Trbiža v Trst.

Vlak št. 42 (do sedaj odhod iz Trsta c. kr. drž. žel. ob 6. zjutraj) bo 15 minut prej odhajal in bo že ob 7.37 zjutraj v Gorici drž. žel. prihajal.

Nedeljski vlak št. 44 (do sedaj odhod iz Trsta drž. žel. ob 1.25 min. popoldne) bo 1 uro kasneje, nasprotni vlak št. 45 (do sedaj prihod v Trst c. kr. drž. žel. ob 9.50 zvečer) iz Gorice drž. žel. 30 minut prej vozil. (Prihod v Trst c. kr. drž. žel. ob 9.24 zvečer).

Pri drugih osebnih vlakih na tej črti so samo na posameznih delnih progah majhne premembe.

Proga Hrpelje-Kozina-Trst c. kr. drž. žel.: Vlak št. 212 (do sedaj odhod iz Trsta c. kr. drž. žel. ob 5.30 zjutraj) bo zaradi zveze na vlak št. 17 proge Jesenice-Trst 5 minut kasneje vozil.

Proga Gorica drž. žel.—Ajdoščina: Vlak št. 852 (do sedaj odhod iz Ajdoščine ob 5.20 zjutraj) bo 5 min. kasneje vozil.

Nedeljska in prazniška vlaka 858 in 859 po zimi ne bosta vozila.

Proga Ljubljana drž. žel.—Kamnik: Kakor vsako leto vozita vlaka št. 2158 in 2159 samo meseca oktobra in samo ob nedeljah in praznikih.

Proga Trst c. kr. drž. žel.—Poreč: Vlak št. 952 (do sedaj št. 912 dohod v Trst c. kr. drž. žel. ob 9.20 predpol.) bo 7 min. prej vozil, zaradi česar ne bo imel samo zveze na vlaka št. 16 proge Jesenice-Trst c. kr. drž. žel. in 216 proge Hrpelje-Kozina-Trst c. kr. drž. žel., ampak bo tudi za sejmarije mnogo ugodnejši.

Vlak št. 954 (do sedaj št. 952 odhod iz Poreča ob 5.10 zjutraj) bo iz Poreča 5 min. prej odhajal in doseže s povečano hitrostjo v Trstu c. kr. drž. žel. zvezo na vlak št. 14 proge Jesenice-Trst c. kr. drž. žel.

Vlak št. 957 (do sedaj št. 913 odhod iz Trsta c. kr. drž. žel. ob 6.15 zvečer) bo 55 min. kasneje vozil, zaradi česar je zveza na vlak št. 15 proge Jesenice-Trst c. kr. drž. žel. zagotovljena.

Pri drugih vlakih so samo neznatne premembe.

Na vseh drugih tukaj neimenovanih progah v okrožju ravnateljstva drž. žel. v Trstu ostane do sedaj veljavni vozni red tudi od 1. oktobra 1907 naprej nespremenjen.

Samo pristni Mackov Kaiser Borax je najboljši prah za otroke, hribolasce in vo-

jake. Ker je ta izdelek izvršen jako skrbno in ker ne vsebuje nikakih rastlinskih snovi, ne povzroča odpreja ali zapreja por. Posebno blagodejno je ta prah, ker je jako hladilen in zato se ga lahko uporabi za otroke, odrasle z nežno kožo ter je študi uporabljen kakor sredstvo proti potenju nog.

TRŽAŠKA MALA KRONIKA.

Atentat na brzovlak v Nemčiji. 5000 mark nagrade. Dne 2. septembra t. l. je bil ob 11. uri zvečer izvršen atentat na brzovlak med postajama Rehfeld in Straussburg. Dva neznanca zlikovca — sodi se namreč, da sta bila dva — sta odvila vijake z ene tračnice, in ko je prišel vlak na dotično mesto, se je tračnica izpodmaknila, vsled česar je bilo mnogo potnikov več ali manj težko ranjenih, a eden njih je bil vbit. — Berolinsko državno pravdnništvo je sedaj razpisalo nagrado 5000 mark za onega, ki bi vedel kaj povedati o teh zločincah ter je dne 27. septembra obvestilo o tem tudi tukajšnje policijo.

Ker je grozil se smrtjo svoji ljubici Adeli K., je bil predsinčnim aretovan v njenem stanovanju v ulici di Donata 21-letni težak Angelj de R., ki nima nikakega stalnega stanovanja. Rekel je bil namreč pred dvema pričama, da jo hoče ubiti.

Poskus svetoskruske tatvine. 60-letni težak Simon S., stanujoči v ulici sv. Vida, je bil predsinčnim zasačen, ko je plezal preko železne ograje pred kapucinski cerkvi. Bil je z njim še neki drugi ptiček, a ta je še pravočasno odletel, dočim je bil S. aretovan in djan za druge vrste ograjo v znani hiši v ulici Tigor.

Pretep mej mesarji. 22-letni Ivan Cescutti, stanujoči v ulici Chiozza št. 16, in 32-letni Renato Guardiancich, stanujoči v ulici della Cereria št. 6, sta se predvčerajšnjim popoldne spila v nekem skladišču v ulici Chiozza. Šla sta tako daleč, da sta se začela pretepati in v pretepu je hotel Guardiancich zabosti Cescuttija z mesarskim nožem, a mu je vendar to zabranil neki Martin-ganno, ki je bil tam. Na to je pa Cescutti pograbil neko železno orodje in je z istim vdaril Guardiancicha po glavi in ga precej težko ranil. — Cescutti je bil vsled tega aretovan in odveden na policijo ter pridržan v zaporu. Guardiancicha so pa spremili na zdravniško postajo, kjer mu je zdravnik podelil najnujnejšo pomoč in mu na to svetoval, naj gre v bolnišnico, a on ni hotel iti. Šel je od tam na policijo, kjer so ga zasilili, in ker je tam tožil, da vsled dobljenega vdarca jako trpi, so ga od tam spremili v bolnišnico. A on je takoj pobegnil iz bolnišnice.

Mej regnicoli. 42-letni zidar Fran D'Aprile, 25-letni Jakob Lovecchio in 24-letni Mihael Papirio, vsi doma iz Bari v Italiji, so včeraj popoldne vložili na policijo ovadbo proti svojem sodeželanu, 27-letnemu čevljarju Petru Gasparu, pri katerem so stanovali do predsinčnim. Predsinčnim je namreč ta poslednji v svojem stanovanju v zagati dei Coppa št. 1 pretepal svojo ženo in svojih šest otrok (najstarejši teh je 14, a najmlajši 6-leten). Ker so se pa Papirio, Lovecchio in D'Aprile vmešali, da bi branili otroke in ženo, jim je Gasparo zagrozil z revolverjem, ki pa ni bil nabasan. — Gasparo je bil pozvan na policijo, kjer so mu zaplenili revolver in ga potem izpustili.

Poskus samomora. Približno 30-letni magistratni uradnik Karol O. se je včeraj popoldne na cesti pod Kontoveljem vstrelil z revolverjem v usta, oziroma mimo ust, ker si je le nekoliko ranil in osmislil ustnice. Bil je k njemu pozvan zdravnik se zdravniške postaje, ki ga je dal odvesti v bolnišnico. Karol O. je bil jako vinjen.

Rudolf Gačnik, o katerem smo pred nekaj dnevi poročali, da je bil dne 9. m. m. aretovan, ker je bil na sumu, da je vmoril kočijaža Praznika in Mohoroviča, je bil včeraj izpuščen. Bil je v zaporu 22 dni.

Smešnica. Pамет barona Z. je bila precej slabo razvita. Imel je svojega slugo, ki ga je — sereča sluga njega — vsaki večer slačil in vsako jutro oblačil. Nikdar ni baron Z. tega storil sam. Nekoč je bil brzojavni potom pozvan radi jako nujne stvari v bližnje mesto. Misli je, da se bo lahko še istega večera vrnil domov. A ni bilo tako. Zamudil je bil zadnji vlak in je moral čez noč ostati v mestu. Šel je v hotel, a ko je bil v odložitveni sobi, je začel premišljevat, kako naj bi storil. Njegovega slugo ni bilo, da bi ga slekel. Zaspan je bil jako in ni hotel prečuti vso noč. Obledel pa tudi ni hotel spati. Tu mu je sinila v glavo izvršna misel. Snel je najprej cilinder, ga položil na stran in ga zaznamoval se številko 1, zatem je slekel frak in ga zaznamoval se številko 2, potem telovnik številko 3, čevlje številko 4, nogovnice 5, hlače 6, spodnje hlače 7 in srajco 8. Na to se je vlegel in kmalu zaspa ob misli: Na to se bom s pomočjo številke popolnoma lahko oblekel. — Ko je drugo jutro vstal je vzel najprej cilinder (št. 1) in ga djal na glavo, zatem frak (št. 2), telovnik (št. 3), čevlje (št. 4), vrh čevljev nogovnice (št. 5), zatem hlače (št. 6) vrh hlače spodnje hlače (št. 7) in vrh vsega srajco (št. 8). A kako se je začudil, ko je na to stopil pred zrcalo: „Vraga — je vsiknil — sinoči je bila moja obleka črna, danes je pa bela!“

Koledar in vreme. Danes: Leodegar, mučenec; Miran; Cudislava. — Jutri: Kandid, mučenec; Vitomir; Petna. — Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne + 25° Celz. — Vreme včeraj: oblačno.

Društvene vesti in zabave.

Podpisani odsek „Tržašk. Sokola“ javlja cenjenim bratom in prijateljem plesa, da pričnejo plesne vaje v soboto dne 5. okt. ob 9. uri zvečer, in da se bodo iste vršile vsako soboto od 9—12 zvečer skozi celo plesno sezono. Vstopnina za člane 50 stot. za nečlane 1 K, za gospičice 30 st. Plesovodja brat prof. I. Umek. Gospičice, ki pomo-

toma niso dobile vabil, so naprošene, da pridejo po nje k prvi plesni vaji — Na zdar!

Plesni odsek.

Novo društvo. C. kr. namestništvo je vzelo na znanje pravila novega društva: „Slovensko krščansko-socialno-izobraževalno društvo“ v Trstu.

Vesti iz Goriške.

Novi volilni red in „Gorica“. Od številke do številke se zaganja „Gorica“ tudi v „Edinost“, ker je izrekla o goriški volilni reformi sodbu, kakoršnja ta „reforma“ edino zasluži. Prinašamo tu po „Soči“ nekoliko citatov iz iste „Gorice“, da je to delo, ki je „Edinost“ graja, nedolgo temu obsojala tudi — „Gorica“!!

Spomladi smo čitali v protestu „Sloge“ (polit. društva, ki mu je „Gorica“ glasilo) proti novemu volilnemu redu med drugim to-le:

„V § 4., odstavku IV. novega deželnega reda je določeno, da dež. zbor naj šteje šeststo poslancev iz splošne volilne skupine. V § 10. volivnega reda navajata se dva volivna okraja v tej skupini, in § 12. volivnega reda določuje, da vsak volilni okraj te skupine voli tri poslance.“

V tej določbi tiči velika krivica, ki se godi enemu volilnemu okraju v primeri z drugim; kajti prvi volilni okraj šteje po uradni štetvi z dne 31. decembra 1900. domačega prebivalstva le 88.600, drugi pa 137.000 duš, a obema je namenjeno enako število poslancev namreč 3, tako da v prvem volivnem okraju bi prišel na 29.300 prebivalcev en poslanec, v drugem pa na 45.700. Za to razliko in krivico ne navaja novi volilni red nikakega razloga, ker ga tudi ne more navesti. A opomniti je, da v prvem volivnem okraju je z 88.000 Italijani pomešanih 5600 Slovencev v mestu goriškem, v drugem volivnem okraju pa biva 137.000 Slovencev brez znatne italijanske primesi.

Očividno je torej, da po novem volivnem redu se godi velika krivica slovenskemu življu v prilog italijanskemu, ne da bi mogel kdo trditi, da imata na tem svojo korist avstrijska misel ali državni interes. Slovenski življ je oškodovan po sedanjem volivnem redu v vseh volivnih skupinah; a novi volilni red prizadeva mu krivico še v splošni volilni skupini. Tu ni govora o tem, da se uvaja splošna in enaka volivna pravica, marveč postruže se stara krivica z novimi določbami, ki delajo krivico le še bolj občutno in kričečo, nego je bila do zdaj.“

Tako spomladi — sedaj jeseni pa pravi „Gorica“ glede novega volivnega reda v številki 77. tako-le: „Čemu ta divji krik? Kaj je pa tu tako groznega? Kaj se je spremenilo na slabše?“

Spomladi prej je pripovedovala o veliki krivici, povedala je, da se postruže stara krivica z določbami, ki jo delajo še bolj občutno in kričečo, sedaj pa ne ve nič več o tej krivici, marveč celo vzdihuje nekako ogorčena: „Kaj se je spremenilo na slabše? Kaj je tu tako groznega?“

Ze iz tega vidi vsak razumnik, kako grdo sleparsko igro igra „Gorica“ glede volivnega reda. Spomladi jej je kazalo obsojati volilni red, sedaj jeseni jej kaže braniti ga. In res ga brani ter se celo zgraža nad onimi, ki ga še vedno obsojajo, spomladi in jeseni.

Kaj se je obrnilo na slabše, vsklika „Gorica“. Mi pa odgovarjamo: hvala lepa za tako „reformo“, pri kateri se ni obrnilo nič na slabše! Vsaka reforma mora imeti vendar ta namen, da se kaj zboljša!! Reforma, ki nič ne boljša, jednostavno ni nikakara reforma! To je le pesek v oči! Kaj se je obrnilo na slabše? Mari ni najhujše zlo to, da novi volilni red konservira staro krivico, da obsoja večino v deželi v majšino v deželni zastopstvu?! Vsaki volilni red, ki ne daje večini v deželi večine v deželni zboru, ki torej ne odgovarja temeljnemu konstitucionalnemu principu, bi morali slovenski poslanci brezpogojno odkloniti. In ker je večina slovenskih poslancev zanemarila to elementarno zahtevo, se je neodpustno zagrešila na žiljenskih interesih slovenskega prebivalstva na Goriškem. Tako je in nič drugega. In te resnice ne spremeni nič vse rohnenje v „Gorici“.

Vesti iz Istre.

Občinske volitve v Boljunu. V petek in soboto so se v Boljnu vršile občinske volitve, na katerih je v vseh treh razredih zmagala hrvatska stranka. Učitelj hrvatske šole Martinčič je glasoval za italijanaše.

Vesti iz Kranjske.

Imenovanje. Sodna svetnika sta postala okrajna sodnika Ivan Pogačnik v Kranju in Rudolf Perše v Cerknici.

Tujci v Ljubljani. Meseca septembra 1907. je dospelo v Ljubljano 4958 tujcev — 238 manj nego prejšnji mesec in 215 več nego lani meseca septembra.

Razdelitev ljubljanske 1. gimnazije. Kakor poročajo z Dunaja, je ljubljansko

Podpisani se srčno zahvaljuje članom in znanec „Narodne čitalnice“ radi obilne udeležbe zabavnega večera, katerega so mu priredili zadnjo nedeljo.

Posebno pa se zahvaljuje g. podpredsedniku Jazbarju za njegov iskreni govor, kateri je napravil podpisane veliko veselja in ob enem tudi žalost, kajti tri leta biti oddaljen od tako vesele družbe prijema posebna žalost, pa pri vsem tem naj bo še tako oddaljen ne bo pozabil zabavnega večera.

Pa tudi svoje prijatelje oziroma tamberaše noče pozabiti, kateri so nabijali tako lepe komade, posebno pa „Valzer de Venise“, katerega si je sam izvolil, da ga pleše „solo“ z g.čno B.

Bog živi „Narodno čitalnico“.

T. Uršič.

Ideal vseh vonjav je
Kolonijaska voda št. 4711

Dobi se v lekarnah, mirodilnicah in parfimerijah
Edini izdelovalec
Ferdinand Mülhens, c. kr. dvorni zalagatelj
KOLONIJA o/R.
Podružnica: DUNAJ IV/1, Heumühlgasse št. 3

MACHINE & Co.
Koncesijonirana pisarna za
trgovske informacije
in iztirjevanja
ulica Molin piccolo št. 8
Dopisniki v vseh mestih sveta.

Giulio Zanolla

krojačnica

TRST — ulica Torrente 3a

Izdeluje po meri. — Moderni kraj.

Točna izvršitev. — Cene zmerne.

Jrgovina z manufakturnim blagom

ANTON SANZIN pok. Frana - Trst, Barriera vecchia št. 11

VELIKA IZBERA iz barvanega fuštanja za srajce in obleke, pletenine, kravate, moderci in razne potrebščine; srajce za moške bele, barvane in fuštanjaste. Ovrtniki ovratnice zimse maje za ženske in moške in konfekcionirano blago za delavce.

Komisijsko in agentursko podjetje

VEKOSLAV PLESNIČAR, Trst

ulica Gaetano Donizetti št. 5

Zastopnik z zalogo užigalic družbe sv. Cir. in Metodija, testenin tovarne Znideršič & Valenčič, čokolade, praške gnjati ter raznih drugih predmetov.

:: Nova zastopstva še vedno sprejemajo ::

Vdobe se tudi potom mojega podjetja najzanesljiveje informacije iz trgovskih krogov.

Materijal za stavbinska dela

po jako ugodnih cenah

edino pri **Lodovico Bastiancig**

TRST, ulica Solitario 2 — Tel. 1654

Skladišče tehničnih potrebščin.

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

Najvspešneje sredstvo proti

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

revmatizmu in protinu

je **TEKOČINA GODINA**

prirejena v Trstu **Rafaella Godina**, lekarna „Alla Madonna della Salute“ pri od lekarnarjev: sv. Jakobu in Josipa Godina, lekarna „All'Jgea" Farneto 4

Steklenica stane K 1-40. Iz Trsta se ne odpošilja manje od 4 steklenic proti pošt. povzetju ali proti anticipatni pošiljki zneska 7 K franko pošt. in zavoja.

Skladišče koles, šivalnih strojev itd.

Riccardo Sanzin

se je preselil

iz ulice Cassa di Risparmio št. 6

v ulico delle Poste št. 6

ZDRAVNIK

Dr. D. KARAMAN

specijalist za notranje bolezni in za bolezni na dihalih (grlo in nos)

ordinira na svojem stanovanju

ulica Giulia št. 3

od 11.1/2 do 1.1/2 TELEFON 1268

Velika izbora Pohištva

Pohištvo svetlo in temno, spalne in jedilne sobe, divani, obešala, pisalne mize, železne postelje, slike zrcala, stolice, popolno pohištvo za kuhinje in tudi posamezni komadi.

Trst, via Chiozza 8

(Rudeče table)

VITTORIO DOPLICHER

Najnižje cene.

M. U. Dr. Ant. Záhorský

ulica Torre Bianca št. 8

Ordinuje od 9-11 predp., 2-4 ure pop.

Telefon št. 1384.

Tovarna pobištva

v TRSTU

ulica della Tesa

št. 48

ZALOGA

Piazza - -

Rosario št. 1

KATALOGI, NAČRTI IN

PRORAČUNI NA ZAHTEVO.

HOTEL BALKAN 70 sob, elektr. razsvetljava, kafi, kopeli, peči, k. k. HOTEL BALKAN

gimnazijsko vprašanje rešeno. I. Gimnazija se razdeli v dva oddelka — v slovenski in nemški. Vsak oddelek bo imel svojega ravnatelja. Ravnatelj se nista imenovala.

Vesti iz Stajerske.

Za konjiški okraj ustanove Nemci v nedeljo dne 6. oktobra t. l. v Konjicah nemško politično društvo.

Pri občinskih volitvah v Ptuj je zopet zmaga nemška stranka, kateri je na čelu dosedanja župan Ornig. Polovica volitev se ni udeležila volitev.

Grad Wurmberg nad Ptujem s krasnimi gozdovi in sadonosniki je na prodaj.

Sto let stari gostač Matija Perko je te dni umrl v Slov. Bistrici. Perko je bil do zadnjega čil in zdrav ter zelo delaven mož.

Pomiloščenje. Brata Poredoš, ki sta bila obsojena na smrt, ker sta letos spomladi pri St. Petru pod Mariborom ubila mlinarja Koronika, je cesar pomilostil. Janez Poredoš je dobil osemnajstletno, njegov brat pa do smrtne ječe.

Vesti iz Koroške.

Iz Malnice nam pišejo dne 30. septembra: Danes je aretovalo tukajšnje redarstvo, oziroma orožništvo nekega Antona Trunkelj z Dolenskega zaradi hudodelstva po paragrafu 85. Ovadil ga je čevljar Federici, da je v torek dne 25. pr. m. okoli polnoči metal kamenje skozi okno in je tudi eno steklo razbil. Trunkelj se je sicer branil, da je bil on že ob 11. uri 33 m. doma, ali priče, zaslišane o tem momentu, so izjavile da je prišel po polnoči. Na to pa je sam priznal, da je bil ponoči pri tisti baraki. Ko mu je orožnik naznanil aretovanje v imenu zakona, se je branil, da on ne gre in da pojde še-le, ko pridejo delavci iz predora. Orožnik ga je še enkrat posvaril, naj bo miren ter da se ne sme makniti z mesta. Na to pa je Trunkelj zavijtel roko nad orožnikom in ga sunil s pestjo v prsa. Ko pa je orožnik na to nastavljal bajonet, je hotel Trunkelj pobegniti in je zmerjal orožnika. In res se je spustil v tek. Orožnik seveda za njim in dohitel ga mu je zabodel bajonet v zgornje stegno, na kar se je begunec ustavil. Orožniku sta prihitela na pomoč še drugi orožnik in redar. Hoteli so ga vkleniti, ali tudi sedaj se je upiral in vsi opomini so bili brezuspešni. Slednjič so ga vendar odveli v tukajšnje bolnišnico, kjer mu je zdravnik obvezal rano. Še istega dne so ga oddali v Celovec v bolnišnično ječo. V Celovcu se bo vršila razprava in sodba. Aretovala sta ga orožnik Krogelnik in redar Grossar.

NAŠE GLEDALIŠČE.

Sezona se otvori v nedeljo 6. t. m. s tridejansko burko A. Neidhardta „Prvi!“

Razne vesti.

25-letnica djakovske stolne cerkve. Včeraj je minulo 25 let, kar je bila posvečena velečastna djakovska stolnica. Posvetil jo je tedanji škof senjski in sedanji nadškof zagrebški dr. Juraj Posilović.

Čuden štrajk. V Schirmeku, majhnem mestu v Alzaciji, je pred tedni izbruhnil čuden štrajk. Doslej je francosko prebivalstvo tega mesta imelo župnika, ki je pri mašah izgovarjal latinski jezik s francoskim naglasom, tu pa je prišel novi župnik, ki izgovarja latinski z nemškim naglasom. Vsled tega so župljani pozvali novega župnika, naj izgovarja latinsko, kakor oni zahtevajo, namreč s francoskim naglasom, ali naj pa odstopi. Ker novi župnik ni mogel ali pa ni hotel ustreči tej želji, stopili so župljani v štrajk. Pevci v cerkvi ne odgovarjajo pri maši, sploh pa v cerkev ne prihaja noben prebivalec Schirmeka, ki je radi tega čudnega štrajka postal glasovit.

10.000 buteljč šampanjca. V Budimpešti so konstatovali, da je trdka „Adler“ v zadnjih dneh stavila v promet 10.000 steklenic šampanjca. V tem „šampanjcu“ ni bilo ni kaplje vina. Adlerja in njegove sokrivce so zaprli.

Tujci v hotelu „Balkan“.

Na novo so došli dne 1. oktobra: Schlesinger E., potovalec, Gellner F., uradnik, Plasser E., uradnik, Ackermann F., inž., Scholler I., posestnik, DUNAJ: Rybak F., uradnik, Vojaček I., dijak, Branberger K., inženir, Buhl R., inženir, Kojecky F., inženir, Petrla V., inženir, Lang E., posestnik, Sykora V., inženir, PRAGA: Novotny R., potovalec, GRADEC: Hauger A., častnik, Jug R., častnik, PULA: Dominis J., uradnik, ZADAR.

Tiskarskega učenca

sprejme »TISKARNA EDINOST« v Trstu. — Zahteva se dva razreda srednjih šol.

Prodaja se okvirje za vrata vsake velikosti, vrata in parkete. Trst, ulica Sette Fontane št. 29. 1230

Potrebuje se pomočnikov izučeni pri elektriki, tudi znanjem slovenskega jezika. Naslov pove Inzeratni oddelek Edinosti. 1250

Prodajo se stavbe ki nosijo 10% dobička. Razpolaga denarja na I. in II. vknjižbo od 4% do 6% obresti. Menjava nepremičnin z zemljišči in dvorci. — Trst, Korso št. 3. 86

Posode za vino novo prodaje — Franc Budan 1248 v Trstu, ulica Paduina št. 21.

- Več meterskih stotov -
- lepih namiznih jabolk -
proda se v poljubnik množinah.

Uprašati:

- MILAN ŽNIDERSIČ MATENJAVAS -
- pri Prestranku na Notranjskem -

Ivanka Doreghini

TRST -- ulica Madonnina št. 8

VELIKA ZALOGA

pohištva, manufaktur, ur, slik, zrcal in tapetarij.

Popolne spalne in obedovalne sobe.

Moške obleke na izbero.

UGODNE CENE.

Prodaja proti takojšnjemu plačilu in tudi na obroke.

Samo pristen

MACKOV

Kaiser Borax

Za vsakdanjo uporabo v umivalni vodi.

Pristni MACKOV KAISER BORAX je že mnogo let temu najmilejši in najzdravejši lepilni sredstvo za kožo. Isti dela vodo mehko in kožo čisto, nežno in belo, in je priljubljeno antiseptično sredstvo za negovanje ust in zob v medic. uporabi. Pazite pri nakupovanju. Pristno samo v ruščem kartonu z gornjo varst. znamko po 15, 30 in 75 vinarjev, z obsežnim navodilom. Nikdar goli. — Edini izdelovatelj za Avstro-Ogrsko GOTTLOB VOITH, Dunaj III

Patrizio Pittaro & Giovanni Bianchi

Avtorizovana delavnica za električne napeljave

TRST, Largo Santorio Santorio št. 5 v začetku ulice Farneto

Napeljava elektr. zvoncev, brzojavov, telefonov in strellovodov.

Popolne napeljave električne luči.

Motori in električna vetrila. — Postavljanje svetilk itd.

Aparati baterije in potrebščine za električno zdravljenje.

Delo se izvršuje hitro in natančno. — CENE ZMERNE. — CENIKI ZASTONI.

Prodajalnica manifakturnega blaga

E. RUDAN

Trst, ulica Ponterosso št. 10

VELIKA IZBERA

volnenega in platnenega blaga, zgotovljenega in svilenega perilaza moške in ženske.

Lanena in tkanena pogrinjala trliž, zavese in pregrinjala, robei, moderei, ovratniki, ovratnice, pletenine, nogovice in druge potrebščine.

:: PO NAJZMERNEJŠIH CENAH ::

VERA

je najboljša tinktura za lase. V isti ni nikakih škodljivih stvari.

Dobi se plavalaso, kostanjevo, črnkasto, črno barve.

Steklenica 3- K v odlikovani lekarni PRENDINI

Pokupatve po poštnem povzetju.

Skladišče GASPARINI, Corso št. 34 prodaja

65 kr. predpasniki

80 " ženske srajce

130 " hlače

160 " ženska spodnja krila

40 " ena peča čipk

175 kr. spodnje hlače za moške

150 " srajce iz zefirja barvano

190 " iz surove kide za moške

170 " rjuha z rebom za eno osebo

130 " bel prti z rebom.

Vse po tovarniških cenah

Prilika!! Okoristite se!!

V ulici Beccherie št. 3

najdete v veliki izbiri

okvirje vsake vrste in delalnico

za povečanje fotografij

po najnižih cenah.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

GUERINO MARCON

:: ulica Jivarnella št. 3. ::

Priporoča svojo

zalogo oglja in drv

ki je vedno preskrbljena z najboljšim kranjskim blagom. Prodaja na debelo in drobno.

Pošiljanje na dom.

Telefon št. 1664.

~ ~ ~ KJIGOVEZNICA ~ ~ ~

Tovarna trgovskih registrov

Gustavo Tassini & Figlio

Trst, Via Porporella št. 5 - ogel Via della Sanità.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Prodaja se obešala, postelje, opravo za spalno sobo naj-finejega dela, kuhinjsko opravo „Secession“, mozaično umetniško mizico, vredno 1200 K. — Izvršuje naročbe vsake vrste. Mizar, Trst, ulica Cereria št. 2.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Michele Zeppar, Trst

ulica S. Giovanni št. 6 in 12

Podružnica v Zadru

SKLADIŠČE in avtorizovana delavnica

majoličnih peči

lastnega izdelka.

Bogata izbira plošč za kopelji in kuhinje.

Globin

najboljše in najfinejše čistilo za čevlje

Zastopnik

Alberto

Tedeschi

TRST

Corso 4

III. nadst.

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu Trsta in okolice, da sem odprl svojo prodajalnico

klobukov in kap

katero bom prodajal po ugodnih cenah. Imel bom v zalogi vedno

:: dobro in fino blago. ::

Priporočam se za obilen obisk ter bilježim spoštovanjem

Matej Schmidt

Trst — ulica Barriera vecchia št. 31

Naznanjam p. n. gospodom klijentom, da je moja prodajalnica jestvin in kolonijalnega blaga

preskrbljena z vsakovrstnimi jedili in vedno svežim blagom:

ulica Belvedere št. 2

Toplo se priporoča lastnik

NIKOLA ERCEGOVAC.

V trgovino z vinom

kot Compagnon

z več 1000 kronami, želi vstopiti Slovenec s Hrvatoma ali Slovencem. Zmožen je nemškega in nekoliko hrvaškega in italijanskega jezika ter bi vpeljal domače, istrsko in dalmatinsko vino v alpske dežele, katere dobro pozna. — Ponudbe je vposlati na upravništvo „Edinosti“ pod šifro:

:: „Zanesljivost“ ::

HOTEL

Pri zlatem jelenu

v GORICI.

Ugodna lega sredi trgovskega dela mesta. — Nad 40 na novo opremljenih sob. — Veliki jedilni salon, stekleni salon, obširen vrt, veranda, klubove sobe, kegljišče. Izborna kuhinja. — Plzensko in Puntigamsko pivo. — Raznovrstna namizna vina in v butelkah.

Za preč. duhovščino separatna soba na razpolago. Za mnogobrojen obisk se toplo priporoča udani A. DEKLEVA.

Restavracija Milano

Ulica Stadion št. 10

danes zvečer ob 7. uri

Veliki koncert dunajskih dam.

Tapecirarska delavnica

Alberto Sencich

Trst, via Tiziano Vecellio št. 4

vsprejema vsako tapecirarsko delo in tudi popraviljanja.

CENE NIZKE.

Zdravljenje krvi

Čaj „Tisočerni cvet“ (Millefiori)

Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemeroidam. Jeden omot za zdravljenje stane 1 K ter se dobiva v odlikovani lekarni

PRAXMARER „Si due Mori“ Trst, veliki trg